

Aftenskolen

En sund
samfundsøkonomisk
investering

argumentbank for aftenskoler

Foto: Frigge Fri Volander Himmelstrup.

Aftenskolen

En sund
samfundsøkonomisk
investering

argumentbank for aftenskoler

Udgangspunkt

Den kommunale økonomi er presset. Kommunalpolitikere skal prioritere behårdt. Skal vi skære på vuggestuen? Skolen? De gamle? Eller på aftenskolen?

Kommunalpolitikere fokuserer rigtig meget på **nytteværdi**. Hvordan får vi som kommunalbestyrelse mest ud af de begrænsede ressourcer? Giver det mest mening at spare på børnehaven eller aftenskolen?

Derfor kæmper modtagerne af kommunale midler en hård kamp for at sandsynliggøre, at lige netop deres område bør gå fri. Og de mest slagkraftige aktører har afkodet, at det skaber kommunalpolitisk lydørhed, hvis de argumenterer for, hvilken nytteværdi det har for kommunen at investere i dem.

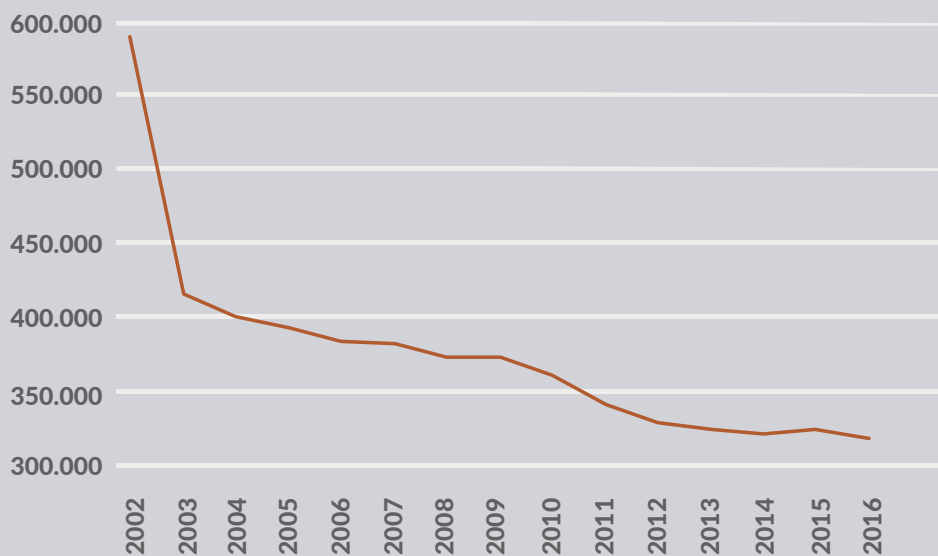
Enhver nedskæring i den offentlige service er upopulær. Derfor gør mange en stor indsats for at skabe offentlig opbakning til deres aktivitet – i et håb om at undgå den kommunale sparekniv.

Hvordan klarer aftenskolerne sig i kampen om kommunale tilskud?

I perioden 2002 til 2016 er den kommunale støtte til aftenskolerne **faldet med 47,2 %**. Det mest markante fald skete i 2002, da Folketinget ændrede tilskudsreglerne. Men siden da er tilskuddene faldet støt. I perioden fra 2003 til 2016 er de kommunale **tilskud således faldet med 24,4 %**.

Faldene dækker over store kommunale forskelle. Den kommune, der afsætter mest til aftenskolen, bruger **145 kr. pr. borger**, mens den, som bruger mindst, afsætter **10 kr. pr. borger**.

Fald i kommunale tilskud til aftenskoler fra 2002-2016

Forskul i tilskud pr. borger mellem kommuner i Danmark:

10 kr. pr. borger

145 kr. pr. borger

“Hvis kommunalbestyrelsen oplever, at **aftenskolerne står sammen** frem for at slås internt om de midler, der er til rådighed, skaber det større lydhørhed.”

Hvorfor skal aftenskolerne prioriteres?

Mange kommunalpolitikere tilkendegiver, at de har svært ved at se, hvorfor de skal fastholde kommunale tilskud til velstillede voksne, der går til finere fransk madlavning, samtidig med at kommunalpolitikere må hæve klassekvotienten i folkeskolen for at få den kommunale økonomi til at hænge sammen.

Det udsagn har formentlig en vis folkelig appel. Og umiddelbart lyder det måske rigtigt. Men der er også en anden virkelighed, som beskrives på de følgende sider.

Hvordan kan vi vende udviklingen?

Tiden er løbet fra mantraet ”Den, der lever stille, lever godt”

Hvis aftenskolerne skal dæmme op for fortsatte nedskæringer, er der brug for en samlet lokal aftenskoleindsats rettet mod kommunalbestyrelsen. Den opgave ligger naturligt i det lokale aftenskolesamråd. Hvis kommunalbestyrelsen oplever, at aftenskolerne står sammen frem for at slås internt om de midler, der er til rådighed, skaber det større lydhørhed. Og hvis samrådet samtidig formår at argumentere overbevisende for, at en kommunal investering i aftenskolen både er en nyttig investering ud fra såvel en menneskelig som en økonomisk synsvinkel, er det muligt at kommunalpolitikere vil se aftenskolernes nytteværdi i et nyt perspektiv.

Argumenter

Hvorfor bør kommunerne investere i aftenskolerne?

Argument: **Aftenskolerne holder ældre aktive og selvhjulpne.**

Den demografiske sammensætning i befolkningen ændrer sig kraftigt, og der kommer markant flere ældre.

Aftenskolerne har rigtig godt fat i den ældre del af befolkningen. I aftenskolerne holder de ældre gang i sig selv. Og et aktivt liv er med til at styrke deres fysiske og mentale sundhed.

En ny undersøgelse fra Videncenter for Folkeoplysning dokumenterer, at aftenskolerne **skaber øget livskvalitet** og fremmer deltagerens mentale sundhed.

Sådan vurderer deltagerne værdien af at deltage i aftenskolens tilbud:

Argumentation

Det er til stor gavn for den kommunale økonomi, at ældre holder sig aktive i aftenskolen.

De betaler selv hovedparten af kursusafgiften. Så det er en rigtig billig investering for kommunerne at sikre ældre borgere adgang til velfungerende aftenskoler med et bredt aktivitetsudbud.

En aktiv deltagelse i aftenskolen mindsker behovet for kommunal støtte til ældre borgere på en række andre områder.

Argument: **Aftenskolen styrker folkesundheden.**

Bevægelse har udviklet sig til aftenskolernes største og mest populære fagområde.

Aftenskolerne er med andre ord en vigtig aktør, når det gælder indsatsen for folkesundhed. Og vi rammer en del af befolkningen, som ikke kan se sig selv i en idrætsforening eller et fitnesscenter - hvorimod de trives i fællesskabet på deres hold, hvor de holder sig i form sammen med andre med samme interesse – på tværs af sociale skel.

Vi har noget for alle – også for dem med specielle behov. Undervisning på små hold, hvor der tages særlige hensyn, er vigtig for den enkelte. Men den er samtidig også en god samfundsøkonomisk investering. Eksempelvis kan motion og bevægelse for ældre, der har haft knoglebrud, spare samfundet for millioner, fordi det mindsker risikoen for, at de får nye knoglebrud. Og det er også dokumenteret, at moderat træning for ældre ikke kun styrker deres fysik. Også deres mentale sundhed bliver bedre. Og med en bedre fysisk og mental sundhed kan de klare sig selv længere uden offentlig hjælp. Til glæde for dem selv – og for samfundet.

Argument: **Borgerne holder hjernen i gang i aftenskolen. Aftenskolerne er en vigtig aktør i vidensamfundet.**

Aftenskolerne har eksempelvis i høj grad understøttet den offentlige sektors mål om at gøre os alle til digitale borgere. På mange aftenskolekurser har ikke mindst ældre lært basale IT-kundskaber – og de er blevet undervist i, hvordan man bruger netbank, nem-id, kommunale hjemmesider, borger.dk etc.

I aftenskolerne styrker mange danskere deres kundskaber i engelsk, tysk og andre fremmedsprog. Både udlændinge og ordblinde får styrket deres dansk-kundskaber med forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning.

Endelig er det dokumenteret, at mange, der har haft en dårlig oplevelse i grundskolen, genvinder lysten til at lære nyt – samt troen på egne læringsevner – når de har deltaget i aftenskolekurser. Aftenskolen styrker lysten til livslang læring!

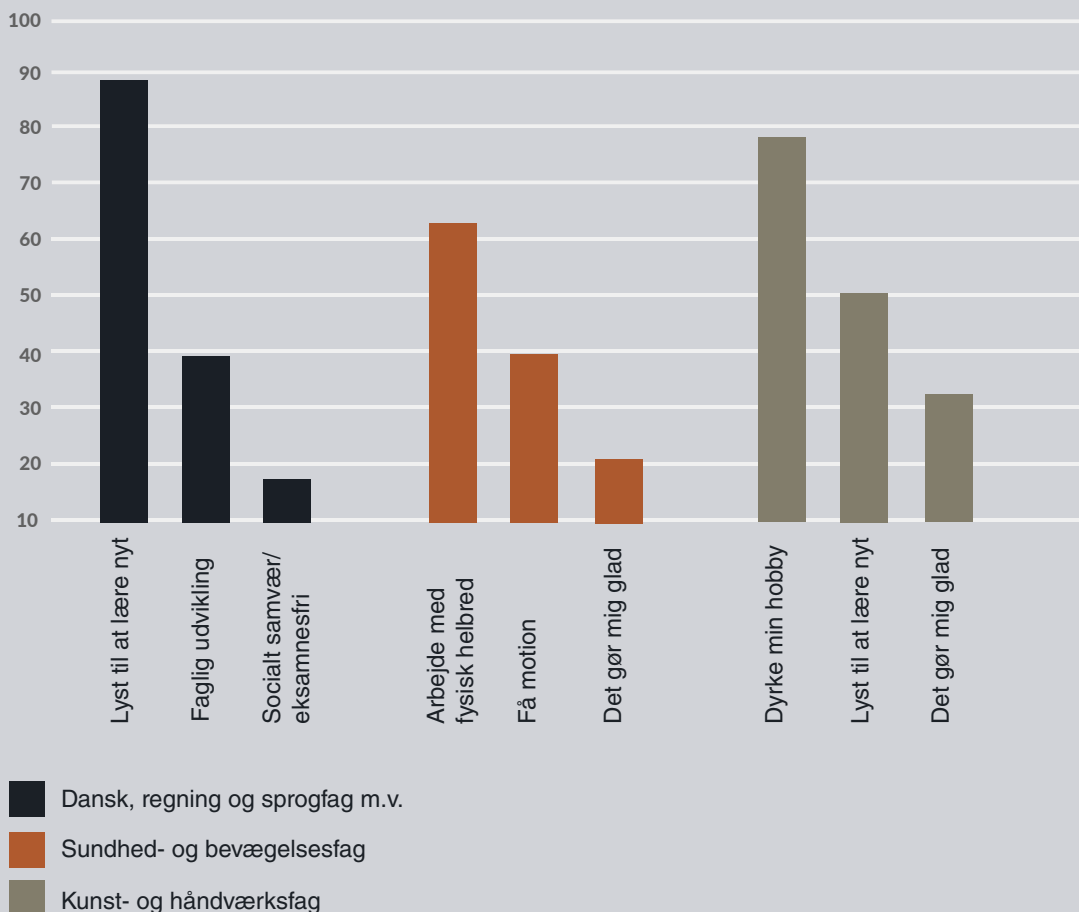

For flertallet er den vigtigste årsag til at gå på aftenskole, at de har **lyst til at lære nyt**.

78 % vurderer, at aftenskolen underviser på et højt fagligt niveau.

Det viser en undersøgelse af aftenskolernes betydning, som Videncenter for Folkeoplysning har gennemført.

Figuren herunder viser de tre årsager, som flest kursister vælger, som begrundelse for at gå på aftenskole.

Argument: **Aftenskolerne skaber demokratiforståelse og styrker samfundsengagementet.**

Dette argument er det, som aftenskolerne almindeligvis forbindes med – og som vi selv bruger i vores offensive argumentation. Det er også et sandt argument – men det er bare ikke det mest slagkraftige, når kommunerne fokuserer på nytteværdi. Demokratiforståelse og samfundsengagement er vigtigt – men svært at ”effektmåle” på.

Argument: **Aftenskolerne kan være en nyttig samarbejdspartner for kommunen.**

Aftenskolerne besidder en række kompetencer, som kommunen kan trække på i sin opgaveløsning. En række kommuner har allerede med stor succes indgået partnerskaber med aftenskoler omkring løsning af kommunale opgaver. En af styrkerne i partnerskaber er, at aktiviteterne løbende kan skrues op eller ned alt efter behov, hvilket giver en fornuftig ressourceudnyttelse. Mange deltagere sætter pris på, at aktiviteterne foregår i et ikke-institutionelt miljø.

I områder, hvor aftenskoler allerede indgår i kommunale partnerskaber, kan partnerskaberne anvendes offensivt i argumentationen omkring aftenskolernes nytteværdi.

Hvis ingen af de lokale aftenskoler løser opgaver for kommunen, er det måske værd at undersøge, om I har et uudnyttet potentiale. Tag en drøftelse i samrådet om på hvilke områder, I kan fungere som kommunal opgaveløser. Det er en forudsætning, at I har – eller kan rekruttere – højt kvalificerede medarbejdere med de kompetencer, der er påkrævet i opgaveløsningen. Aftenskolernes muligheder som opgaveløser varierer fra område til område.

På følgende områder har aftenskolerne allerede dokumenteret, at de kan fungere som kommunale opgaveløsere.

Patientoptræning

Motion og bevægelse for hjertepatienter, ofre for faldulykker, kræftpatienter, KOL-patienter, gigtpatienter og overvægtige (træning og kostplanlægning) m.m.

Flygtninge

Aktiviteter om, med og for flygtninge.

Socialt udsatte

Genetablere forbindelsen mellem den socialt udsatte og samfundet.
Jobtræning m.v.

Enlige ældre

Madlavningskurser i ernæringsrigtig kost med fællesspisning og mad til hjemtagning. Seniorhøjskoler.

Folkeskolen

Understøttende aktiviteter – både i klasseværelset og *ud af skolen aktiviteter*.

Foto: Ellen Stampe

ACF

F@F

F·M

dof

